

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază

Sibiu, 17 Noembrie st. v.

Neplăcută, în adevăr, trebuie să fie situațiunea într'un stat, când oameni, altcum cumpătați, devin sceptici, de câteori li-se pune în perspectivă un aședământ nou. Este tristă și penibilă o astfel de situațiune. La noi însă în țările ungurești nu se poate altcum, fiindcă de douăzeci de ani încoace mergem din rău în mai rău.

Vor fi vre-o 6—7 zile de când diarele maghiare din Cluj, în special oficiosul „Kolozsvar“ avisa, că în sesiunea dietei actuale are să vină la desbatere un proiect de lege privitor la răscumpărarea regalelor.

Mărturisim, că nu putem suprima cugetul, că proiectul acesta, închipuindu-ni-l, în abstracto, n'am avé cuvânt să ne temem de el. Aruncând însă o privire asupra împrejurărilor financiare și politice ale țării ungurești, în care proiectul are a se naște spre a da naștere unei legi, proiectul, și mai cu seamă legea, ne inspiră nedumeriri.

Se înțelege de sine, că răscumpărarea nu se poate face fără-ca posesorii regalelor de astăzi să fie desdaunați. Desdaunarea însă ear' nu se poate, fără de a căde sarcina asupra bugetului statului, la care contribuim cu toții.

În împrejurările financiare de astăzi ori-ce sarcină, fie cât de neînsemnată, contribuabilii au să o simtă greu. Pentru-că și până acum sarcinile financiare ale țării ungurești sunt atât de sporite încât sunt insuportabile. Statul unguresc este adus de guvernele sale ungurești înaintea perplexității, de a nu ști sub ce fel de titluri se mai croească contribuțiuni noi. Și aceste nu doar' ca se ușoreze din capitalurile datoritorilor.

Nu capitalurile datoritorilor par, că s'au perpetuat pentru toate veacurile. Este vorba să se mai croească contribuțiuni spre a pute acoperi cu dinsele interesele după datorii, care datorii cresc cu o repedițiune înspăimântătoare.

În astfel de împrejurări sarcina ce se pune în perspectivă pentru desdaunarea regalelor, nu poate fi întâmpinată de contribuabili, mai cu seamă de aceia, cari au numai a contribui pentru stat, dar' nu și a primi dela stat vre-un beneficiu, cu liniște sufletească.

Și dacă ar fi numai împrejurări sau motive financiare, care se turbure liniștea sufletească a contribuabililor în majoritatea lor.

Sunt împrejurările sau motivele politice, care apasă și mai greu, sau cel puțin tot așa de greu ca și cele financiare.

Vedem și vede toată lumea, că nu numai în monarhia noastră este introdus dualism. Este introdus și în țările ungurești un fel de dualism, care e cu mult mai jignitor decât dualismul dintre Cis- și Transilvania.

De o parte este poporul ales pentru dominațiune, de alta popoarele destinate, după-cum se vede că cred compatrioții maghiari, de a purta greutatea, fără de nici o recompensă. Dualismul acesta, care, în treacăt fie zis, este cultivat cu atâta stăruință de sferile de influență din patrie, suscitează în noi mai multe și mai neplăcute nedumeriri, decât împrejurările sau motivele financiare.

Eată pentru-ce.

Regalele, în partea cea mai mare sunt în posesiunea fostilor regnicolari. În casurile întru cât sunt împărțite între fostii regnicolari și coloni sunt în proporțiunea de 3: 1.

Și rămânând proporțiunea aceasta nealterată, astăzi, când șovinismul maghiar joacă în țările ungurești un rol atât de considerabil, se pot întâmpla multe inconveniențe în prețuirea regalelor și în desdaunarea lor. Dacă ne aducem însă aminte, că în multe locuri, sub titluri diverse, dreptul de regale s'a cedat, încât nu mai este în posesiunea imediată a posesorilor legali, avem temere întemeiată, că mulți posesori îndreptățiți de a fi împărțșiți din beneficiul desdaunării, vor rămâne neîmpărțșiți, sau ceea-ce ar fi și mai rău, bene-

ficiul va trece în mâni, care n'au nici un drept legal la folosința desdaunării.

Sunt de exemplu comune, care au primit administrațiunea dreptului regal după pătrarul de crâsmărit pentru un scop oare-care: să dăm pentru scopul de a dota școala sau biserica. Comune însă mai puțin scrupuloase au uitat sau n'au mai voit să doteze școala sau biserica, dar' nici n'au restituit dreptul primit de administrațiune posesorului original. Prea lesne s'ar pute, că dacă acest posesor din urmă ar uita, când va veni vorba de desdaunare, și el de dreptul său, ca și comuna de restituire, să între aceasta în beneficiul desdaunării și guvernul, sau mai scim și noi cine, să aprobeze așa ceva, dacă cei din fruntea comunii vor fi mai cu seamă Maghiari; ear' posesorul, dacă în majoritate ar fi din Români, să rămână păgubit.

Nedumeririle noastre însă nu se ținurese numai la presupunerile de aceste. Presa compatrioților maghiari, la numeroase ocazii, ne face să înțelegem, că din partea compatrioților maghiari se pune tot în lucrare, pentru-ca să-și căpătească elementul lor maghiar. Toate funcțiunile, toate izvoarele de venit, până și cele private sunt în linia primă pentru elementul maghiar. Sunt chiar și compatrioții maghiari între sine terorizați spre sfârșitul acesta. Un conte tiner, om almintrelea inteligent, a răspuns unui Român, care și-a îmbiat serviciul de prefect la o moșie, că bucuros l-ar primi, pentru-că cunoasce într'insul un om harnic și credincios. Dar' fiindcă e Român, contele ar avé numai neplăceri din partea conaționalilor sei. Așa, cu părere de rău, trebuie să-i refuze ofertul.

Între astfel de împrejurări costă luptă a depărta omul gândirea dela sine, că și afacerea cu răscumpărarea regalelor, nu poate fi decât un fel de căpătuală în vre-o formă oare-care a conto bugetului statului în favorul elementului maghiar în special a clasei ce bucuros se numesce: gentry.

Ori-cum va fi, datorința posesorilor români de regale, aducându-se cesiunea

pe tapet în dieta Ungariei, va fi a urmări proiectul cu toată atențiunea și a se îngrijii din vreme de apărarea drepturilor lor.

Dicem din vreme, ca baremi în parte posesorii români de regale, la timpul seu, se nu rămână ca poetul când Joe a împărțit pământul.

Correspondență din Viena.

Viena, 27 Noembrie n. 1887.

„Agrammer Tagblatt“, organul opoziției croate, redigeat în limba germană a publicat acum de curând o telegramă din Berlin cu următorul cuprins:

„Din izvor de căpetenie diplomatic am aflat, că guvernul unguresc, întrebat fiind despre mișcarea națională și însemnătatea ei în cas de evenimente serioase, a dat declarațiunea, că mișcarea națională în teritorul coroanei ungare a perdut tot terenul seu, și în deosebi rezistența Croației contra Ungariei s'ar fi slăbit așa de tare, încât guvernul preste scurt timp va examina în mod profund cesiunea despre o mai strinsă legătură între Croația și Ungaria și totodată o va supune unei discuțiuni publice“.

Diarul croat „Obzor“ a dedicat acestei sciri următorul articol:

„Sensul și scopul acestei sciri se poate ușor desăfura. Cei din Berlin vor se scie, că în ce stare se află aliații Germaniei, încât se pot basa pe alianța lor în cas de evenimente serioase. Cât de mare și în ce stare se află armatele aliaților, aceasta prea bine o sciu, mai bine decum s'ar dori în unele locuri.

Cei din Berlin însă se interesează mult despre starea internă a aliaților sei, și cu deosebire își pun întrebarea, oare ordinea și pacea în internul monarchiei austriace sunt așa de întărite, ca monarhia să poată rezista, fiecărui pericol și sguduiri din afară.

În aceasta privință ni-s'a oferit destule ocazii, pentru a pute constata foarte neplăcute aparențe. Ce privește Ungaria în deosebi, știut este, că Românii transilvăneni se abțin dela viața constituțională și că sunt aderenții declarațiunii Generalului Doda. E cunoscut și preste graniță, ce cred Sărbii ungari despre starea lor și cum se procede cu Sași din Transilvania. E în lume cunoscut modul, prin care se formează majoritatea guvernamentală în Croația. Față de aceste neliniștite aparențe, cei din Berlin fac întrebarea: „Făcuta-ți pace acasă și sânteți pentru ori-ce acțiune pregă-

Foiața „Tribunei“.

Roma învinsă.

— Tragedie în V acte. —

De **Alexandru Parodi.**

Traducere de I. L. Caragiali.

Actul III.

(Urmare.)

Scena V.

Aceiași, Eniu.

Eniu (vine de pe unde a eșit).

E gata, Lentul.

Lentul (întimpinându-l cu pași rari și liniștiți).

Frate, te rog, primesce cea

Din urmă mbrătoșare. Tu pleacă; eu și ea Vom sta să dăm — căci trebuie prihana ispășită — Și Deilor și Romii o jertfă îndoită

Eniu.

Sminteală! Ce fel? unul prin altul să periți! Puteți găsi scăpare, și vreți să vă jertfiți De bună voie.

(stăruind să-i înduplece).

Lentul!... Opimio!...

Opimio (dând un țipet de dragoste și groază). Iubite!

Lentul.

Iubito!

Opimio (lui Eniu).

Ce se facem? vai!

Eniu.

Toate 's pregătite,

Să nu mai stați.

Opimio (cu ațitare sufletească crescândă).

Așa e; zadarnic mai luptăm,

Ne biruie ursita, și trebui să plecăm.

Să teucid... pe tine?... Prăpastie adâncă!

Să mergem înainte, căci nu-'s depline încă

Nici crunta mea ocară, nici groaznicul păcat.

Asvêrle, rupe-ți vëlul pe care l'ai pătat,

Și nu te mai prefăce, Vestală păătoasă:

Pe frunte-ți este scrisă osânda rușinoasă!

Să mergem! Vino, Lentul; de-acuma sunt a ta.

Eniu (spăriat de aprinderea ei).

Opimio!

Opimio.

Să mergem!

Lentul (spăriat și el ca Eniu.)

Dei!

Opimio.

Taci! nu deștepta

Din somnul îndurării mânia lor cerească,

De nu voiesci ca fulger din cer să ne trăsnească!

Scena VI.

Aceiași, Vestaeopor.

Vestaeopor (se ivesce la ușa peșterii.)

E sigur drumul...

Eniu (cătră cei doi iubși).

Aideți!

Vestaeopor (călăuzindu-i.)

Pe-aicea...

(Cătră Lentul oprindu-l.)

Să grăbesci,

În zori să fiți departe de Roma, de voiesci

Să nu strici toată treaba, de vrei să eși cu bine

La capêt... Ce s'aude?

(Lentul intră în peșteră după Eniu. Lictorii, se arată 'n fund.)

Lictorii!... Pontifex! Vine

Târziu... E mântuită... nu-'mi pasă.

(Pontifex a intrat și înaintează drept la Vestaeopor.)

A zărit

Tot...

Scena VII.

Vestaeopor, Luciu, Caeso, Scribi,

Lictori.

Luciu.

Robule, deschide! n'auți?

Vestaeopor.

Am auțit,

Mă duc să caut cheia.

Luciu.

Nemernice, crești poate

Că n'am vădut. Ascultă cu binele și scoate

Pe vinovat.

Vestaeopor.

Stăpâne, nu-i sciu, să mă omori...

Luciu.

Dă-mi cheia!

Vestaeopor.

Am pierdut-o...

Luciu.

Destul! Pe el, Lictori,

Cu sila să-'o smulgeți.

Vestaeopor (se aruncă la fântână și aruncă cheia.)

Primiți-o în păstrare,

Naiade a fântânii; voi scii păstra cu mare

Sfințenie.

Luciu (lictorilor).

Luați-l... Zăgazul lui Tarquin

Răspunde 'n multe locuri. Porniți la Palatin,

La Quirinal de grabă... Voi stați aci de pază...

Și robul la palatul lui Numa, ca să vadă

Că 'n astfel de privilegii, căleii sunt dibaci.

Vestaeopor (înlăturându-i.)

Așa. S'o veți cu ochii că-i moartea, și să taci!

Stăpâne, auțit-ai ghindar bêtân v'odată

Să plângă sub secrete? Așa că nu? — O fată

De Gal, strivită 'n lanțuri, voind a tainui

P'un rob fugar, călêul „dibaciu“ se năpusti

Asupra-i. Ea, de teamă ca nu cumva durerea,

Cu toată hotărêrea-i, să-'i biruie tăcerea,

Scii ce-a făcut, stăpâne?

Luciu (cu ironie.)

Ce?

Vestaeopor.

Limba 'și-a mușcat

Și a scuipat-o 'n fața călêului spurcat.

La caznă! Aide!

(Ese drept și hotărît, cu aer de nepăsare, urmat de câțiva

Lictori. Alți Lictori rămân cu Caeso și ridică topoarele ca

să doboare oblonul peșterii.)

Luciu. (eșind după Vestaeopor.)

Aide; să veți ghindarul — este

Și 'n faptă tot atâta de trainic ca 'n poveste!

(Va urma.)

tiți? La această întrebare răspund deci cei din Budapesta: „Fiți fără grije, mișcarea națională din țările coroanei St. Stefan a pierdut tot terenul și ce se atinge de Croația, rezistența ei contra Ungariei e fără nici o îndoială învinsă“. Fact unic în felul său e destinul Croației! De câte-ori nu s'a jinit binecuvântarea la mormântul ei? N'avam lipsă de-a reflecta la timpuri mai vechi, se ne aducem numai în treacă aminte de anii 1790—1792, pe când Croații așa de tare fură înfricoși de absolutismul și germanismul iosefin, încât ei înșiși la propriile fiare au lucrat, prin cari i-au legat cu Ungaria. Să ne aducem aminte de evenimentele vremurilor mai noue: de câte-ori, dela anul 1835 încoace, de când s'a renăscut viața noastră națională, nu s'a trimbitat din Budapesta: „În Croația toți sunt mulțumiți, toți se declară pentru Ungaria cu singura excepție a unor fanatici, a unor „Illyriani“, a unor panslavisti, cari persistă la opoziție“. Toată nemulțumirea din Croația s'a dedus după obicei dela influența străină, și prin influența străină, prin binecunoscuta „propagandă panslavică“ explicată. Maghiarii se tem a ceda, că Croații au o cauză pentru nemulțumirea lor cu împregiurările și stările interne. Propaganda panslavică, trebuie se fie totdeauna aceea, sub care se ascunde disonanța internă.

„Și pre lungă acestea de mult timp încoace se accentuă, că rezistența Croației e înabusită și zdrobită. Pe când mai bătrânii patrioți croați își aduc aminte de comisarul regesc Iosif Rudic și de banul Francisc Haller, cari la anul 1852 fură trimiși cu putere draconică pentru a înabuși și zdrobi rezistența Croației, patrioții nostri mai tineri își mai aduc aminte de stricta ordinațiune, care scurt timp după aceasta la anul 1842 s'a îndreptat contra mișcării naționale din Croația. Mai amintim terorismul anului 1845, care în luna Iulie a avut o fine sângeroasă pe piața lui Marcus din Agram. Și pe acelea timpuri idea de stat maghiar a avut aderenții sei în Croația și oamenii de stat maghiari de pe atunci asemenea erau convinși, că rezistența Croației era învinsă și că nu mai era de lipsă, decât anexarea Croației de către Ungaria, ce la anul 1848 s'a și încercat prin legi corăspunzătoare. Și ce ne-au dovedit toate următoarele evenimente? Ne-au documentat, că repețite aserțiuni au fost nebasate. Ce s'a așteptat dela vestitul regim al banului Rauch și la ce rezultat a ajuns? Oamenii de stat maghiari se înșeală, dacă poate cred, că rezistența Croației e învinsă, până când Croația nu va obține dreptul său cuvenit.

„Dacă cred oamenii de stat maghiari, că prin obiceiurile lor aserțiuni despre zdrobirea rezistenței croate vor liniști pe aliații sei, atunci atât pe ei înșiși se amăgesc, cât și pe aliații lor. Până când va exista încă Croația în lume, până atunci vor mai exista și luptători neînspăimântați pentru dreptul Croației și tot până atunci rezistența Croației nu se va inclina. Această luptă pentru dreptul nostru trebuie să ne aducă odată la victorie. Croația încă nu e pierdută!“

Acest articol al foii croate e foarte instructiv și merită toată atențiunea cercurilor române. Maghiarii vor să facă lumea a crede, că numai cu ei trebuie să pactezi pentru a-ți asigura întreaga Ungarie, ba chiar întreaga monarchie austriacă.

Ei vor să amăgească lumea, că Români și Slavii din Ungaria n'ar ave nici o însemnătate și rezistența lor n'ar fi vrednică de amintit. Acum vedem, că străinătatea începe a se interesa în mod serios despre împregiurările naționale și că ficțiunile maghiare nu află credemint. Maghiarii își dau toată silința, de a acoperi întreg teritoriul de sub coroana St. Stefan cu un vâl maghiar, care se ascundă ochilor lumii, că majoritatea populațiunii Ungariei e compusă din Nemaghiari.

Chiar din această cauză e datorită și chemarea Românilor și Slavorilor și tocmai în momentul acesta, pe când marile puteri europene își îndreaptă atențiunea asupra stării interne a Ungariei, de a documenta lămurit și precis existența lor națională și de a persista cu cea mai mare energie prelungă mulțumirea justelor lor drepturi naționale.

Revistă politică.

Sibiu, 17 Noembrie st. v.

Ieri s'au început în dieta ungară desbaterile meritice, și prin aceasta își începe dieta activitatea legislativă pe noul period de cinci ani.

Cestiunile ce au să fie rezolvate încă înainte de ferile Crăciunului sânt tot atâtea cestiuni, care ating foarte de aproape pe toți contribuabili și dela care

ar atârna, se ăce, restabilirea ecuilibrului în finanțele statului. Prin proiectele despre monopolul tutunului, despre urcarea dării de consum, despre urcarea competențelor etc. se vor impune cetățenilor noue sarcini, și cu toate aceste rămâne întrebarea, dacă jertfele ce se pretind dela contribuabili vor fi în stare și destule a sana relele ce s'au înrădăcinat prin o chivernisire fără cap de doispredece ani. Nimeni nu se mai poate aștepta la o îmbunătățire a stării financiare și la o ușurare a cetățenilor, când guvernul, de o parte se nisuesce a le impune acestora sarcini preste sarcini, ear' de altă parte are în vedere urcarea cheltuielilor prin fel de fel de instituțiuni, care nu aduc statului nici un folos. Și că guvernul d-lui Tisza nu se gândesce serios la economisări, ne-am convins din discuțiunile de până acum din comisiunea financiară a dietei despre budgetul statului pe anul 1888.

Astfel s'au votat în comisiunea financiară pozițiuni, cum sânt sistemisarea de șese posturi noue de secretari fôispănesci și subvenționarea operii din Budapesta. Se scie, că posturile de secretari fôispănesci nu servesc decât spre comoditatea Ilustrităților fôispănesci și au încă și speciali mențiuni, de a căpătuți pe unii nemeși scăpătați sau alți „domnișori“ ce și-au greșit cariera. Ear' opera din Budapesta, în actuala ei organizațiune, nu e altceva decât un așezământ de lux, care nu corăspunde nici stării materiale nici relațiilor culturale ale „metropolei“ unguresci. Continuând pe calea aceasta, stăpântorii nostri în curând vor duce statul la totalul ruin financiar.

Pericolul unui războiu se discută în presa europeană mai mult ca ori-și-când altă dată. Într'un articol intitulat „pericolul de războiu“, „Neue Freie Presse“ se ocupă de frasa ăiarului berlinez „Die Post“ despre „răzăritul soarelui unui războiu austro-rusesc“ și se încearcă a dovedi, că Austro-Ungaria nici când n'a manifestat dorința de a se război cu Rusia. Nici opinia publică, nici organele de publicitate, nici protocoalele sesiunii de abia încheiate a delegațiilor și nici expunerile contelui Kálnoky n'au validat nici când pofta, de a înainta pe Peninsula-Balcanică și de a provoca pe Rusia. Nici rapoartele interne nu sânt de astfel, ca se deștepte dorul, de a face aventuri în afară. Politica austriacă, continuă organul vienez, nu s'a depărtat în nici într'un fel de rolul unui privitor pasiv în Bulgaria, ea n'a avut nici un fel de înrîurire asupra alegerii noului principe, ea a urmat exemplului Englterei și al Italiei întru scutirea forme diplomatice — și totuși răzare soarele războiului?

După „Neue Freie Presse“ panslavistii agitatori au întărit spiritele și sentimentele rusesci în contra Austriei, și eată cum:

În Rusia se predică eliberarea „nefericitului popor sârbesc ce se află împrăsciat sub șese guverne“, rumperea Bosniei și a Ertegovinei, alungarea regelui Milan, ridicarea eroului Nicolau din Montenegro; se respăndesce, că acum voiesce Austria se înaintez spre Salonik, să-și respăndesce propaganda catolică cu ajutorul Vaticanului asupra întregii Peninsula-Balcanice, se mute capitala Habsburgilor la Constantinopol... de toate aceste planuri și proiecte ne învinovătesce presa rusesă panslavistă! În contra unor asemenea nerușinări există, se înțeleg, numai un mijloc: Războiu în contra Austriei! Un războiu, care, după placul șovinștilor și fanaticilor ortodoxi din Rusia, ar ave să se poarte până la cuțit și n'ar trebui să înceteze, mai nainte de a veni Galiția orientală la Rusia, Ardealul, Banatul ostic, teritoriile din Nord și Bucovina din Sud la România, ce va sta sub o dinastie ortodoxă, Bosnia, Ertegovina, Sirmia, confiniile militare, Slavonia, Bacica, Bochea la Sârbia sub Nicolae din Montenegro. Acest program s'a respândit în o mie de variațiuni; domni mari îl respăndesc și popimea repeșesce de ăi frasa: Biserica trebuie să fie punctul de plecare al rezolvării cestiunii orientale“. Voiesce și poate Țarul să se detragă dela aceste curente? Aceasta este întrebarea tuturor întrebărilor. Nu se va gândi, că contele Suvaloff a fost acela, care la congresul din Berlin a adresat lui Ivan Ristici cuvintele: Vă întoarceți spre Austria? Nu stă mai presus de ori-ce îndoială, că Alexandru al II a împuternicit pe contele Andrassy se ocupe?

Noi înțelegem situația grea, în care se află Rusia. Popoarele balcanice, pentru care ea a

pășit ca eliberator, vor o existență independentă. Experiențele lor sânt tocmai de o natură rea. Alexandru I. a „eliberat“ Moldova și România și a luat principatulul Moldova drept schimb Besarabia. Deruta Rusiei în războiul din Crimea a adus înderēt o parte dintr'nsa, dar' învingerea Rusiei la 1878 adusă aceea țeară numai decât Rusiei. E lucru cunoscut, că Rusia voiesce să ajungă la gurile Dunării. Apoi ar voi să stăpânească în România și totodată și în Bulgaria. Români o sciu aceasta, ei își aduc aminte de trecut și se gândesc și mai mult la viitor. Cercurile inteligenței române nu vor să se lipsească de legăturile culturale cu Europa apuseană și homogenitatea religioasă nu împedecă, ca România să se întoracă de către Rusia. Aceași exigență ce o avuseseră Români de a se alătura Apusului, o au și Bulgarii, și multe dejosiri, pe care le-a îndurat primul principe bulgar, au poțentat adversitatea față cu Rusia. Câtă vreme guvernează regele Milan, Sârbia se scoate de sub influența rusesă, care numai sub metropolii Clement și Michail își mai poate continua activitatea în Sofia ca și în Belgrad. Planul rusesc, de a aduce pe Grecia, Sârbia, România, Bulgaria și Montenegro la o confederațiune, proprie aceleia, care leagă pe împăratul german cu singuraticile state ale imperiului, e acum mai de parte ca și ori-și-când altă dată de punctul realității. Asta însă nu e vina Austriei, care într'adevăr n'are menirea, de a o promova. Nici noi nu trebuie să o ascundem, că dela respectarea independenței statelor balcanice de către Rusia atârna pacea europeană. Dacă planul de cucerire rusesc a ajuns odată până acolo, de a face o cruciadă grecească pentru „eliberarea“ Slavorilor și a Românilor de sub stăpânirea austriacă, atunci cestiunea orientală s'a prefăcut într'o cestiune a existenței Austriei. Atunci monarchia își va apăra viața cu toată puterea și tenacitatea și nu va sta singură ca un membru necesar al familiei de state europene. Până acolo, se sperăm, e încă mult și până atunci vom ave încă privilegiu, de a ne pune la probă răbdarea, precum și iubirea de pace personală a Țarului.

Ieri și-a început activitatea și Skupstina sârbescă. Vom vedea acum, dacă coalițiunea între liberali și radicali se va valida ori nu pe terenul legislativei practice, căci Ristici, care se răzima pe conservativi, poate să vină într'o mare strâmtoare, dacă radicalii vor stărui pentru realizarea planurilor lor panslavistice.

Mesagiul tronului român.

Duminecă la 11 oare s'a celebrat la metropolia din Bucuresci un Te-Deum, la care au asistat senatorii, deputații, ministrii, membrii curții de casațiune, ai curții de apel etc.

După terminarea serviciului religios, spune „Românul“, deputații și senatorii s'au întrunit în sala ședințelor camerii. Tribuna oficială era ocupată de membrii curții de apel, membrii tribunalei și autoritățile administrative. Curțile de casațiune și de compturi erau în a doua tribună din dreapta celei diplomatice.

Când începă a se trage cele 101 turenuri, M. S. Regele porni spre cameră, unde sosi la 12 oare și dădu cetire următorului mesagiu:

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Deschid cu o viaă mulțumire a patra sesiune a corpurilor legiuitoare, cea din urmă a acestei însemnate legislaturi, aleasă după modificarea legii electorale. Această reformă a asigurat dezvoltarea regulată și liniștită a statului român, și în curând, când țeara va ave din nou a-și trimite reprezentanții sei, se va constata și mai bine, că o reprezentare mai completă a tuturor intereselor și ocrotirea eficace a liberului exercițiu al votului au mărit garanțiile constituționale, au întărit stabilitatea și puterea regatului.

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Bunele noastre relațiuni cu toate puterile au rămas neschimbate.

Politica prudentă, urmărită neîncetat de guvernul meu, a avut rezultatele cele mai ferice și ne-a atras simpatiile tuturor. Cu toate îngrijirile ce am respimțit din cauza împregiurărilor ivite de mai mulți ani lângă hotarele noastre, statul român, rămânând în afară de ori-ce conflict, s'a întărit și mai mult prin încrederea căștigată de pretutindeni.

Negociările privitoare la încheierea de tratate de comerț au continuat. Putem privi astăzi cu o viaă bucurie semnarea tratatului de

comerțiu cu imperiul otoman, prin care s'a regulat în mod satisfăcător interesele noastre comerciale cu Turcia. Guvernul meu își dă toate silințele pentru a ajunge a încheia asemenea tratate și cu celelalte state.

În dorința noastră, de a trăi în raporturi de bună vecinătate și de amicie cu statele cari ne încungioară, guvernul meu și-a pus toată stăruința se ducă la bun sfârșit negocierile de mult începute cu guvernul austro-ungar, pentru regularea statornică a liniei de frontieră dintre amândouă țările. Am mulțumirea de a vă anunța, că aceste negocieri s'au terminat, și că se va prezenta aprobării domniilor-voastre convențiunea, carea s'a încheiat în acest scop cu imperiul vecin.

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Solicitudinea mea și a țerii pentru armată a desvoltat puternic această instituțiune. Concentrările din toamna aceasta m'au încredințat, că sacrificiile ce cu toții facem cu atâta iubire pentru armată, își poartă roadele lor. Mijloacele noastre de înarmare și de întărire sporesc pe fiecare an și astfel armata va pute răspunde din ce în ce mai mult așteptărilor legitime ale țerii.

Lucrările publice au dat o mare dezvoltare avuției naționale.

În acești șeci ani din urmă șoselele noastre aproape s'au întreit. Legea drumurilor dă mijloace îndestulitoare pentru a le completa repede și în mod sistematic.

Rețeaua căilor ferate se întinde astăzi pe o lungime regulat exploatată de două mii cinci sute chilometri. Lucrările pregătitoare pentru linia Dorohoiu-Iași și valea Jijiei, pentru liniile Vasluiu-Iași și Craiova-Calafat sânt terminate; ear' studiile celorlalte linii, ce mai sânt cerute de interese locale se urmează cu activitate.

În primăvara anului viitor vor începe lucrările podului de preste Dunăre dela Fetesci la Cerna-Vodă, precum și lucrările portului Constanta. Basinele, cheiurile și magaziiile de întrepote din Brăila și Galați și lucrările din portul Giurgiului sânt în curs de executare. Ele se vor completa prin construirea magaziiilor și întrepotelelor din Bucuresci și din Iași. Astfel comerțului va găsi preste tot locul toate înlesnirile dorite.

Aceste mari lucrări de utilitate publică nu s'ar fi putut sevârși într'un timp atât de scurt, dacă administrarea finanelor noastre nu ar fi fost conscientioasă și prevădătoare.

Creditul de care se bucură astăzi statul român, își are temelie în silințele ce ne-am dat cu toții, de a cumpăni cheltuielile treptat cu creșterea veniturilor de a întrebunța cea mai mare parte a împrumuturilor noastre în cheltuieli folositoare și producătoare. Anuitățile împrumuturilor să plătesc din veniturile bugetare ordinare și cu modul acesta s'a amortisat în douăzeci și cinci de ani un capital de două sute treizeci și patru milioane lei.

Veniturile statului din impozitele directe au sporit, cu toate că căținea dării ce are a plăti contribuabilul a fost scădută. Domeniile, cari înainte de șeci ani produceau numai patruspreșeci milioane lei, astăzi dau un venit de douăzeci și două milioane, cu toate că s'au vândut proprietăți ale statului pentru o valoare de douăzeci și șapte milioane și că s'au dat însurățelilor două sute treizeci și opt mii hectare. Îmbunătățirile aduse în exploatarea pădurilor vor spori încă mai mult acest venit. Intrarea impozitelor se face cu regularitate și înlesnire. Impozitele directe ating marginile bugetare, ear' cele indirecte în mare parte le întrec. Ecuilibrul bugetar al exercițiului închis și al celui curent dovedesc buna stare a finanelor noastre și vom pune cu toții o deosebită îngrijire ca ea să se mențină și în viitor.

Legea actuală a instrucțiuni publice nu mai răspunde cu progresele făcute de națiune într'un pătrar de secol. Reforma ei a devenit o trebuință urgentă și nu mă îndoiesc că domniile-voastre veți pune toate silințele ca ea să corespondă cerințelor țerii.

La Iași un nou edificiu religios a deschis în cursul anului ușile sale credincioșilor, biserica metropolitană se ridică acolo ca o dovadă de neclintită credință a țerii în religiunea strămoșească.

În ordinea judecătorească, mulțumită stăruinței ce ați depus, ați împlinit mai multe lacune în legislațiunea noastră și ați înzestrat țeara cu un nou cod de comerțiu, care răspunde mai bine la trebuințele ei.

Ministrul meu de justiție va prezenta în sesiunea aceasta proiectul de lege pentru reforma judecătorească și nu mă îndoiesc, că corpurile legiuitoare îi vor da toată atențiunea, pentru-ca să ajungem a asigura mai bine independența magistraturii.

Legea pentru încurajarea industriei naționale a început a se aplica, și în urma studiilor făcute în această privire, mai multe fabrici se vor înființa. Ele se vor mai înmulți când se va institui și creditul industrial, care va pune la dispozițiunea lor mijloacele trebuincioase.

Cămerile de comerț s'au întocmit în toată țeara după noua lege și s'ntem în drept a aștepta dela funcționarea lor regulată și statornică o sporire însemnată a activității noastre comerciale.

Legea vânzării de proprietăți ale statului în loturi mici și mijlocii începe a produce efecte salutarii și vânzările se înmulțesc neîncetat.

În curând rescumpărarea embaticurilor și a otajnițelor de pe proprietățile statului va fi împrăvătită, regulându-se definitiv o cestiune, care a fost până acum cauza a multor greutăți.

Casa de economie, menită a forma capitaluri mici, a început să producă rezultate multumitoare.

Buna stare a populațiunii a atras totdeauna îngrijirea mea.

Creditele agricole au luat o mare întindere și, cu toată greutatea ce au întâmpinat la început, ele au adus servicii însemnate agricultorilor mici, dându-le înlesniri în timpuri grele.

Staționarea prin județe a ambulanțelor sanitare și spitalelor rurale, cari au început a funcționa regulat și cari se vor înmulți, au fost primite de țeară ca măsurile cele mai nimerite pentru a îmbunătăți starea sanitară populațiunii rurale.

Domnilor Senatori

Domnilor Deputați

Fiecare an adaugă astfel neîncetat partea sa la consolidarea statului nostru, ridicat prin munca statornică și neîntreruptă a întregului popor.

Dar' aceste rezultate fericite nu s'au putut dobândi fără concursul luminat al corpurilor legiuitoare, cari la timp și cu înțelepciune, au știut să deie impulsione unui mers regulat, unei desvoltări asigurată a statului. Sânt asigurată ca veți completa cu aceeași energie și cu același patriotism opera domniilor noastre legislative și că veți împrăvi misiunea domniilor-voastre precum ați început-o, spre binele și fericirea scumpei noastre patrii.

Dumneșeu să binecuvinteze lucrările domniilor-voastre.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă. Carol.

(Urmează iscăliturile ministrilor.)

Procesul Foliienilor.

Începem azi cu publicarea procesului senațional intentat în contra a 26 de țerani români din Folia, sub cuvânt, că fără de a fi provocați, au atacat pe Ungurii aflați în serviciul proprietarului Benitzky și că au chiar omorât pe un servitor „inofensiv.“ Accentuăm cu deosebire, că desbaterile tribunalului din Timișoara asupra acestui proces, le reproducem după „Délmagyarországi Közlöny“ și prin urmare nu garantăm exactitatea lor.

Credem de cuvântul a lămuri publicul asupra unui fapt regretabil: din Timișoara ni-se trimite următoarea informațiune:

În comuna Folia este preot român patriotic și notarul patriotic român Svetozar Serb, la al căror sfat bieții oameni chinuți n'au aflat nici un apărător român dintre cei șese advocați români din loc, cari ardeau de dor a-i apăra contra eventualelor nedreptăți, parțialități și neajunsuri din necunoștința poporului și a limbii sale, între judecători, la un tribunal în această mare de Români, fără nici un asesor de tribunal sau măcar alt funcționar român de dai Doamne.

Dina întâia.

Procesul în afacerea revoltei dela Folia s'a început la 23 Noemvrie dimineața la 9 oare în localul tribunalului din Timișoara. Tribunalul se constituie sub prezidența dlui Stefan Maly ajutorat de judecătorii Paul Jakabffy și Friederic Birtler. Susținătorul acusei e ajutorul de procuror Dr. Anton Gerő; apărătorii sânt Maghiari și anume advocații Franz Pottyondy, Anton Kostyal și Géza Korniss. La apelul nominal al prezidentului răspund toți acușai și aproape toți martorii.

Prezidentul face pe scurt istoricul revoltei și apelează la simțul de dreptate al acușaiilor, dicându-le, că legea prevede circumstanțe atenuante pentru aceia, cari recunosc adevărul faptelor întemplate și prin urmare nu împedecă desfășurarea facilă a procesului.

În urma dispoziției prezidentului acușaii părăsesc sala afară de Ioan Jumanca, fost primar al comunii Folia, care e privat ca capul „revoltei țărănesci.“

Ioan Jumanca la întrebările prezidentului răspunde, că e de 25 de ani, însurat, fără copii, cunoaște carte românească; pedepsit încă n'a fost. Relativ la cele întemplate spune, că a fost la foc când s'a lăfșit vesture, că vin Ungurii s'e ne bată. Am fugit peste grădini acasă și preste

puțină vreme ear' am venit înapoi, când am vădut, că Ungurii fug și ai noștri aleargă după ei. M'am luat și eu după mulțime, dar' n'am fost părtaș la bătaie. **Prezidentul:** Cu Hollmann ai vorbit? **Acușatul:** Vorbii; l'am rugat să meargă acasă și să scoată din casa sa pe Nyerges și să-l aducă înaintea primăriei, ca să fie închis, pentru-că numai dînsul este de vină pentru toate cele întemplate. **Prezidentul:** Ai fost înarmat, când te-ai dus la foc. **Acușatul:** Ba, n'am avut armă la mine. **Prezidentul:** Dar' ceialalți avut-au arme? **Acușatul:** Poate-că au avut, eu nu i-am vădut. **Prezidentul:** Procesul verbal luat de judecătorii din Ciacova constată, că ai fost înarmat cu pușcă. Tovarășii t'ei afirmă, că tu ai început bătaia și că tu ai pușcat mai întâiu în Nyerges. **Acușatul:** Nu e adevărat. Am fost nevoit să afirm multe neadevăruri înaintea judecătoriei, pentru-că judecătorul de instrucție m'a p'lmuit. **Prezidentul** dictează notarului ședinței: Tăgăduiesce toate; își retrace fasonările ce le-a făcut înaintea judecătoriei. **Cătră acușat:** Cine a pușcat dar' asupra lui Nyerges? **Acușatul:** Nu știu; tot ce știu este, că Ioan Marina s'a lăudat, că el l-ar fi omorât.

Ioan Marina. E de 38 de ani, însurat, are trei copii.

E acușat că ar fi pușcat în Nyerges. Acușatul recunoaște, că a fost de față la bătaie cu un ciomag și la vădut pe Nyerges când a eșit afară din casă și când a cădut jos aproape mort. A venit apoi Ioan Jumanca și l'a lovit cu patul puscii. Acușatul nu știe cine a pușcat în Nyerges. **Prezidentele:** Avut-ai pușcă la tine? **Marina:** Chiar în acel minut, când Ungurul a eșit din casă, mi-a adus cineva o pușcă, dar' eu n'am întrebuințat-o, dovadă că pușca e acasă la mine încărcată cum mi-s'a dat. **Prezidentele:** La judecătorii dela Ciacova ai recunoscut, că ai pușcat în Nyerges. **Marina:** Nu-i adevărat. Am fost silit chiar de judecător să spun neadevăruri. **Prezidentele:** Tovarășii t'ei spun, că te-ai lăudat, că tu l-ai omorât pe Nyerges. **Marina:** Nu e adevărat, spun-ș' mi-o în față.

Moise Ciolac. E de 28 de ani, neunit, însurat, are copii, are ce are, ce are e a nevastă dela. Nu recunoaște a fi luat parte la revolta dela Folia. Când au venit Ungurii în sat, dînsul ședea înaintea casei sale și se juca cu fetița sa; Ungurii când au trecut pre lângă el au strigat: „se-l omorim ca pe un căne!“ și s'au repeșit cu retevele, cu ciomege și cu furci de fier asupra lui, dar' el a fugit și s'a ascuns. Când apoi a eșit afară toate s'au fost sfârșit. Dînsul a avut pușcă la sine în urma avisului primarului, care ne a făcut cunoscut, că se fim gata pentru toate eventualitățile ce ne-ar pregăti Nyerges.

Simeon Ciolac. De 32 de ani, însurat, fără copii, știe scrie. Dînsul tăgăduiesce, că ar fi pușcat în Nyerges. A avut pușcă cu dînsul, dar' n'a slobodit-o decât numai odată la islaz; după-ace au fost gonii Ungurii a mai pușcat odată dar' numai așa în vânt, pentru-că n'a pușcat de o lună de zile; a mai pușcat seara, când a vădut că e foc în sat, dar' această pușcătură a fost un semn de alarmă. În urmă a umplut pușca de nou, dar' neavând capsula, praful a eșit afară prin țipa puscii. **Prezidentele** observă, că e cam curios, că nimeni n'a avut capsula pentru pușcă și totuși Nyerges a fost de atâtea ori împușcat. **Ciolac:** Când am sosit la casa care ardea, chiar atunci a eșit Nyerges din casa sa; Ungurul a făcut vre-o trei pași, apoi prindându-se de foale s'a întors odată (acușatul arată cum s'a întors Nyerges) și a picat jos. Cum l-au vădut cei de față la tăvălit la pământ au început a da în el cu ciomege. **Prezidentele:** Primarul a fost de față, când a murit Nyerges? **Ciolac:** Da, a fost de față a strigat cătră oameni: băgați de seamă ca nu cumva să ne scape. Acușatul tăgăduiesce, că ar fi pușcat contra lui Nyerges.

Ioan Șiepețian Goian. E de 30 de ani, unit, însurat, știe scrie. E acușat a fi pușcat asupra lui Nyerges. Neagă însă a o fi făcut aceasta. Când a ajuns el la foc Nyerges a fost mort. Pușca a fost la el dar' nu a slobodit-o. Aceea știe că Ioan Marina s'a lăudat, că el ar fi omorât pe Nyerges, de vădut însă nu a vădut. La întrebarea că cine a fost la foc, răspunde că satul întreg. Cu numele nu poate numi pe nime. (E cam curios, că fiecare a ajuns la foc când au fost toate gata, — și totuși a aflat satul întreg acolo.)

Mita Pavlovici: Numără 40 de ani, e unit, însurat, cu copii, știe scrie. A fost pedepsit pentru furătură cu un an de robie, la anul 1876. Când s'a întemplat nenorocirea nu a fost acasă; ci la neamuri în comuna Sipet. Seara a ajuns acasă; și-a luat pușca ca să plece la câmp, căci e gornic — dar' auând larmă în sat a mers și el la fața locului. Când a ajuns el acolo au fost toate gata. Casa arsă, Ungurul mort! **Prezidentele:** Fost-a și judele comunal acolo? **Pavlovici:** Fost. **Preș:** Ce a făcut și ce a vorbit judele? **Pavl.:** A dîș cătră oameni se bage seamă de cei morți, și se grijească ca se nu se lătească focul mai departe.

Ilie Bechir. E de 37 de ani, însurat, are copii dar' nu i-a avut muerea cu el (ris general.) e unit, are ce are, pedepsit nu a fost. Când s'a dat foc la casa lui Hollmann tată-său l'a rugat să se suie pe casă și se ude acoperișul ca să nu se aprindă, căci sânt vecini cu Hollmann. Pe casă a rămas el până-șe s'a potolit focul de tot. **Președintele:** Ortacii t'ei și martorii spun, că tu ai dat foc la casa lui Hollmann! **Bechir:** Cum se poate, că eu tot pe casa tatălui meu am stat? Nici n'am fost acolo de față, nici n'am luat parte la bătaie. **Preș:** Avut-ai pușca la tine? **Bechir:** Nu! **Preș:** Alți oameni avut-au? **Bechir:** Eu am vădut adunați acolo oameni mulți; cine au fost nu i-am putut cunoaște din depărtare. Puscii la ei nu am vădut, nici pe chinezul (judele) nu l'am vă-

dut. **Preș:** Cine a pușcat pe Nyerges? **Bechir:** Nu știu! —

Lazar Dan. Numără 39 de ani, e neunit, însurat, fără avere, a scrie nu știe. Nici el nu a fost acasă când s'a început bătaia. Mai târziu a venit la fața locului, dar' atunci Ungurul (Szűcs) a fost omorât! La foc nu a luat parte, pentru-că slugă fiind a plecat în calea vacilor. E drept, că a trecut cu vacile pre lungă casa aprinsă și s'a uitat și el la foc ca 1/4 de ceas, dar' cine a aprins-o, nu știe. **Preș:** Martorii și ortacii t'ei dic, că tu ai aprins-o! **Dan:** Nu e adevărat! **Preș:** Pe chinezul vădutu-l-ai acolo? **Dan:** Vădut! L'am auđit strigând pe Jumanca Ioan și Miu Nicolae să deie pace omului și să se tragă înapoi, dar' acestia au dîș se tacă, că n'are să le poruncească! **Preș:** Cine a dat dară foc la casa și cine a pușcat pe Nyerges? **Dan:** Nu știu cine! Acolo a fost satul întreg!

Pau Peia: E de 20 de ani, neunit și neînsurat. Pedepsit nu a fost. A vădut că puscile le-au slobodit asupra lui Nyerges: Ioan Jumanca, Sim. Ciolac, Nicol. Miu și Ioan Marina, dar' că a cui pușcă l'a nimerit nu știe. După-șe Nyerges a fost mort, Jumanca a mai dat cu o prăjină în el. Judele comunal a fost de față, și când a vădut că Jumanca și Miu voiesc să descopere casa ca să scoată pre Nyerges afară, a voit să facă pace, dar' Miu l'a prins de grumazi și i-a dîș: înapoi de aici, noi ne-om da seamă de aceea ce facem! **Preș:** Martorii dic, că și tu ai dat foc la casa! **Pau:** Asta s'a întemplat așa: Simeon Ciolac și Ilie Bechir mi-au poruncit să mă suiu pe scară și se arunc o furcă de paie aprinse pe coș. Eu de frică m'am suit, dar' ear' m'am coborît cu ele jos, pentru-că nu am ajuns până la coș. **Preș:** La județul din Ciacova ai spus că judele i'a poruncit să o faci aceasta! **Pau:** Asta nu e adevărat!

Ilie Vitu: Are 19 ani, e neunit, neînsurat, a scrie nu știe. Nu știe cine a pușcat. A auđit pocnind pușci, dar a cui a fost nu știe. A auđit dela alții că a lui Marina, Șiepețian și Ciolac ar fi fost! El nu a pus foc la casă, nici nu a bătut pe nime. Chinezul a fost acolo, dar' ce a făcut și ce a vorbit nu știe. **Preș:** Martorii spun, că te-au vădut când ai pus paie aprinse în ușe și în fereastră! **Vitu:** nu e adevărat!

Ioan Beldea: e de 35 de ani, neunit, însurat, fără copii, știe scrie. E inovățit a fi bătut pe Jozsa și pe Nyerges, și că a luat parte la aprinderea casei. **Preș:** Ce știi despre lucrul acesta? **Beldea:** Când au venit Ungurii în sat pe la 2—3 ceasuri, — eu am fost la birt. Am fost cu mâinile goale, pușcă nu am avut la mine, și nici nu am dat în Unguri. **Preș:** scoate dintre corpora delicti o pușcă și i-o arată: Pușca aceasta nu a fost în mâna ta? **Nu!** Poate că în mâna frate-meu, Nica Beldea. **Preș:** Ortacii t'ei și martorii spun că tu ai dat foc la casa! **Beldea:** Cinstit sfat și cinștiți domni! De ce se fi dat eu foc la casa omului că eu sânt din sat străin (Ghilad) n'am avut cu nime nici o vorbă rea! **Preș:** Sânt martori, cari adevereș, că tu ai dat în Sűcs, tu și Jumanca Ioan! **Beldea:** Vor fi oameni cari vreau să-mi facă potcă. Într'un Ungur am dat și eu odată, dar' în care nu știu, pentru-că satul întreg a fost acolo!

Nica Beldea: E frate cu cel de sus. E de 39 de ani, însurat cu copii, avere nu are. Pentru aprinderea a fost odată sub cercetare criminală, dar' a fost mântuit de pedeapsă. E acușat că a bătut pe Jozsa, și că a luat parte la aprinderea casei. Răspunde următoarele: Am auđit larmă în sat, și am alergat și eu la foc. Cine a pus foc la casă și cine a pușcat pe Nyerges nu știu; acolo a fost satul întreg. Ce a luat la protocol judele regese din Ciacova nu e adevărat. Eu nu am făcut fasiunea ce stă în protocol. Aceea am vădut, că Nyerges a pușcat pe Miu, dar' că pe Nyerges cine l'a pușcat nu am vădut. Acușatul nu a luat parte activă la nimica. Pușca care i-se arată nu a fost în mâna lui; nu a fost nici cu o armă, nici la alții nu a vădut arme. Tot ce a vădut e, că Nica Danciu beat fiind a scos ușa din țitini, ear' Pau Peia a făcut foc de paie în pragul ușii ca să vadă Danciu.

I-se arată de nou pușca care s'a arătat fratelui seu, și i-se observă că frate-său afirmă că, aceea ar fi fost în mâna lui! **Beldea:** Nu e adevărat! **Preș:** Chinezul fost-a de față? **Beldea:** Fost! A voit să facă pace. Ce a vorbit nu am putut înțelege pentru-că a fost larmă mare! (Va urma.)

Cronică.

Monarcul nostru petrece încă la Gödöllő. Alături a fost la vânătoare cu suta Sa și cu mai mulți membri ai înaltei aristocrații maghiare. Reîntorcându-se dela vânătoare un accident neplăcut l'a cam conturbat; fiind timpul ploios căi s'au înglodat și o roată a trăsării s'a rupt. Maiestatea Sa a fost nevoit să adaste pe oaspeții Sei, cu cari apoi i'a continuat drumul.

Furnisare pentru armata bulgară. În urma unei necunoștințări din partea consulului general c. r. din Sofia, camera comercială din Brașov aduce la cunoștință, că termenul de trimitere al ofertelor pentru furnisarea de pânză, pânură și materie de încălziminte pentru armata bulgară și Ost-rumelică s'a amânât de nou pe zilele 13, 14 și 15 Decemvrie a. c. Supralicitațiunea va avé loc în 20, 21 și 22 Decemvrie st. n. ear' termenul final de furnisare al acestor articoli e hotărât pe 13 Noemvrie 1888.

În ședința de ieri a comisiunii economice a comitatului Sibiu s'au conferit cele două sti-

pendii de câte 400 fl. pentru lăptărit și economii de munți domnilor Sabin P. Barcianu, absolvent al academiei agricole din Hohenheim (Württemberg) și Ioan Chirca, student la academia montanistică din Șemniț. Dl Barcianu va intra încă în decursul acestei ierni într'o economie renumită de munte în munții Marmăției, ear' dl Chirca va petrece la o moșie a Archiducelui Albrecht lângă Miskoltz.

Necrolog. Vasilie Sêrbu, absolvent al teologiei gr.-cat. din Blaj a trecut la cele eterne Luni la 28 Noemvrie 1887.

Un milion dispărut. Mare bucurie în gloata Domnului și multă voie bună, că Ungaria scapă de deficit prin un *Deus ex machina*. Când s'au înlocuit bancnotele cele vechi de stat cu cele noue de ađi, s'a pus un termen, până când au să fie schimbați banii vechi cu noi. Terminul a trecut în zilele aceste; dar' au rămas prin țeară bancnote vechi în sumă de 923.000 fl. și n'a venit încă nimeni să le schimbe. De sigur cel-șe posedă acești bani nu e om viu, căci el i'a dat și schimbat banii cei eșiți din curs; dar' ce e cu banii? Sânt îngropați în pământ de vre-un Harpagon, au ars, i'a dus apa? Nu se știe. Terminul însă a trecut, chiar dacă ar veni cineva cu ei, nu i-s'ar mai schimba. Astfel ministrul de finance al nostru s'a pus în înțelegere cu ministrul de finance al Austriei și din sfatul lor a eșit, că banii n'au stăpân, dar' tot bani sânt pentru aceea, ergo să rămână statului. Eată minunea! Omului bun și dă Dumneșeu bine când nici nu se gândește, și om bun e dl Tisza, căci unde face și ce face tot pentru noi face. Astfel, cu milionul dispărut, deficitul Austriei și al Ungariei pentru anul viitor să scărescă mult, în relațiunea în care stă 70 cătră 30. Osana întru cei de sus!

Soacra și nora. Mult venin mai poate să se ascundă sub limbile de viperă ale celor mai multe soacre, și multe nefericiri și sinucideri se întemplă tot din pricina neînțelegerii între gineri și aceste „pedepe ale naturii“. Soacră, soacră, poamă acră, dice Românul „de te-ai coace, cât te-ai coace, poamă dulce nu te-i face“. O grozavă întemplantă a avut loc în Cocuiu, comună din comitatul Vas; o nevastă tină răvădăvă atâtea necazuri și amaruri a avut să sufere din partea soacrei sale, încât la urmă a disperat și, ca se scape de persecuțiunile continue, s'a hotărât nefericita să se sinucidă. Și cum? Și-a luat biata nevastă pe toți patru copii și s'a pus cu ei pe șinile căi ferate în drumul locomotivei, decisa să moară și ea și copiii sei, într'atata a fost de otrăvită de reuțățile soacră-sa. Trenul a trecut preste toți cinci, și dimineața li-s'au aflat cadavrele sdrobite pe șinile crunte.

Impositul burlacilor. Nu la noi, ferească-ne sfântul, în Sêrbia se petrec acele nemulțumiri și murmurări, pentru-că ministrul de finance a croit o lege pentru burlaci. Era și la noi vorbă nu de mult, că ar fi bine să se arunce o dare cât de grea în spatelul burlacilor, respective a dușmanilor căsătoriei, pentru-că și ei măcar atata greu se poate. Dar' proiectul de lege al nostru a rămas baltă. Dar' s'a aflat harnic ministru din Belgrad, să facă lucrul acesta, căci eată un articol dintr'o nouă lege sêrbească: „Cei neînsurați și văduvele care n'au copii, dacă trăiesc în opide și cetăți, și dacă sânt cu vârsta între 30 și 60 de ani, au se plătească darea capului de trei ori mai mare ca ceialalți supuși ai statului“. Așa va fi, cum trebuie să fie, dar' acest imposit va afla puțin, foarte puțin plătitorii, căci Sêrbii sânt un neam care crede cu predilecție în căsătorie, dar' cel puțin impositul va nimeri mai întâiu și întâiu în cap pe neînsurați — ministrul de finance.

Un cuvânt al Țarului. Pe când trenul în care se afla intră pe teritoriul german, Țarul spuse marelui duce moștenitor: Intrăm în imperiul morților. Al muribunților, vrei să spui, adaose marelui duce. Oh! reluă Țarul, pentru mine sânt și morți

Limba diplomaților. Talleyrand a dîș într'o ție: Diplomatul, care din greșală își va exprima vre'odată adevărata sa părere, sau va spune un adevăr, poate fi sigur, că cu toate acestea n'a tradat nimic, de oare-ce nimeni nu-l va crede.

Serviciul telegrafic al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 29 Noemvrie n. Discuțiunile asupra monopolului de tutun se urmează. Secretarul de stat Wekerle combate propunerile făcute de opozițiune, de oare-ce ele zădărnicesc realizarea scopului financiar, făcând peste puțină împedecarea contrabandei.

Sofia, 29 Noemvrie n. Conservativul Ciaciov interpelează, din cauză că comitetul național tot mai există, și expune abuzurile comise de deosebitele comitete. El este întrerupt și urmează scene sgomotoase, până-șe președintele nu închide ședința.

Redactor responsabil: **Adrian Cașolțanu.**

Extrase din foaia oficială.

Concursuri:

— Un post de subnotar la tribunalul reg. din Timișoara, cu salariu anual de 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir. — A se adresa până în 10 Decembrie st. n. a. c. la președintele tribunalului Mihály István, în Timișoara.

— Un post de diurnist la tribunalul reg. din Dobrișin, cu salariu anual de 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir. — A se adresa până în 25 Decembrie st. n. a. c. la președintele tribunalului Ielenffy, în Dobrișin.

— Un post de subnotar la judecătoria reg. din Sepși-Sângheorghiu cu salariu anual de 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir. — A se adresa până în 11 Decembrie st. n. a. c. la președintele tribunalului Ponori Sándor, în Chezdi-Oșorhei.

Cursul pieței din Sibiu

din 29 Noembrie st. n. 1887.

| | | | | |
|----------------------|-------|-------|-------|-------|
| Hârtie-monetă română | Cump. | 8.55 | vënd. | 8.60 |
| Lire turcesci | " | 11.20 | " | 11.25 |
| Imperiali | " | 10.20 | " | 10.25 |
| Ruble rusești | " | 1.10 | " | 1.11 |

Bursa de Budapesta

din 25 Noembrie st. n. 1887.

| | | |
|---|----|--------|
| Rentă de aur ung. | 6% | — |
| " " " " | 4% | 99.— |
| " " hârtie | 5% | 85.70 |
| Imprumutul căilor ferate ung. | | 149.— |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) | | 95.25 |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) | | — |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (8-a emisiune) | | 112.50 |
| Bonuri rurale ung. | | 104.25 |
| " " " " cu cl. de sortare | | 104.— |
| " " " " bănățene-timișene | | 104.— |
| " " " " cu cl. de sortare | | 104.— |
| " " " " transilvane | | 104.— |
| " " " " croato-slavone | | — |

| | |
|--|--------|
| Despăgubire pentru dijma ung. de vin | 99.— |
| Imprumut cu premiu ung. | 123.75 |
| Loșuri pentru regularea Tisei și Seghedin | 123.— |
| Renta de hârtie austriacă | 81.10 |
| " " argint austriacă | 82.25 |
| " " aur austriacă | 111.75 |
| Loșurile austr. din 1860 | 134.50 |
| Acțiunile băncii austro-ungare | 885.— |
| " " de credit ung. | 282.50 |
| " " " " austr. | 276.40 |
| Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina” | 102.— |
| Argintul | — |
| Galbeni împărătești | 5.94 |
| Napoleon-d'ori | 9.92 |
| Mărci 100 imp. germane | 61.70 |
| Londra 10 Livres sterlingi | 125.80 |

Bursa de Viena

din 28 Noembrie st. n. 1887.

| | | |
|-------------------------------|----|--------|
| Renta de aur ung. | 6% | — |
| " " " " 4% | | 99.— |
| " " hârtie 5% | | 85.75 |
| Imprumutul căilor ferate ung. | | 149.29 |

| | |
|---|--------|
| Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) | 95.70 |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) | 125.60 |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) | 112.— |
| Bonuri rurale ung. | 104.40 |
| " " " " cu cl. de sortare | 104.40 |
| " " " " bănățene-timișene | 104.20 |
| Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare | 104.40 |
| " " " " transilvane | 104.25 |
| Despăgubire pentru dijma ung. de vin | 99.— |
| Imprumut cu premiu ung. | 123.90 |
| Loșuri pentru regularea Tisei și Seghedin | 123.25 |
| Rentă de hârtie austriacă | 81.15 |
| " " argint austriacă | 82.15 |
| Rentă de aur austriacă | 111.90 |
| Loșuri austr. din 1860 | 135.— |
| Acțiunile băncii austro-ungare | 885.— |
| " " de credit ung. | 283.50 |
| " " " " austr. | 276.70 |
| Argintul | — |
| Galbeni împărătești | 5.93 |
| Napoleon-d'ori | 9.95 |
| Mărci 100 imp. germane | 61.70 |
| Londra 10 Livres sterlingi | 125.65 |

Institut tipografic în Sibiu.

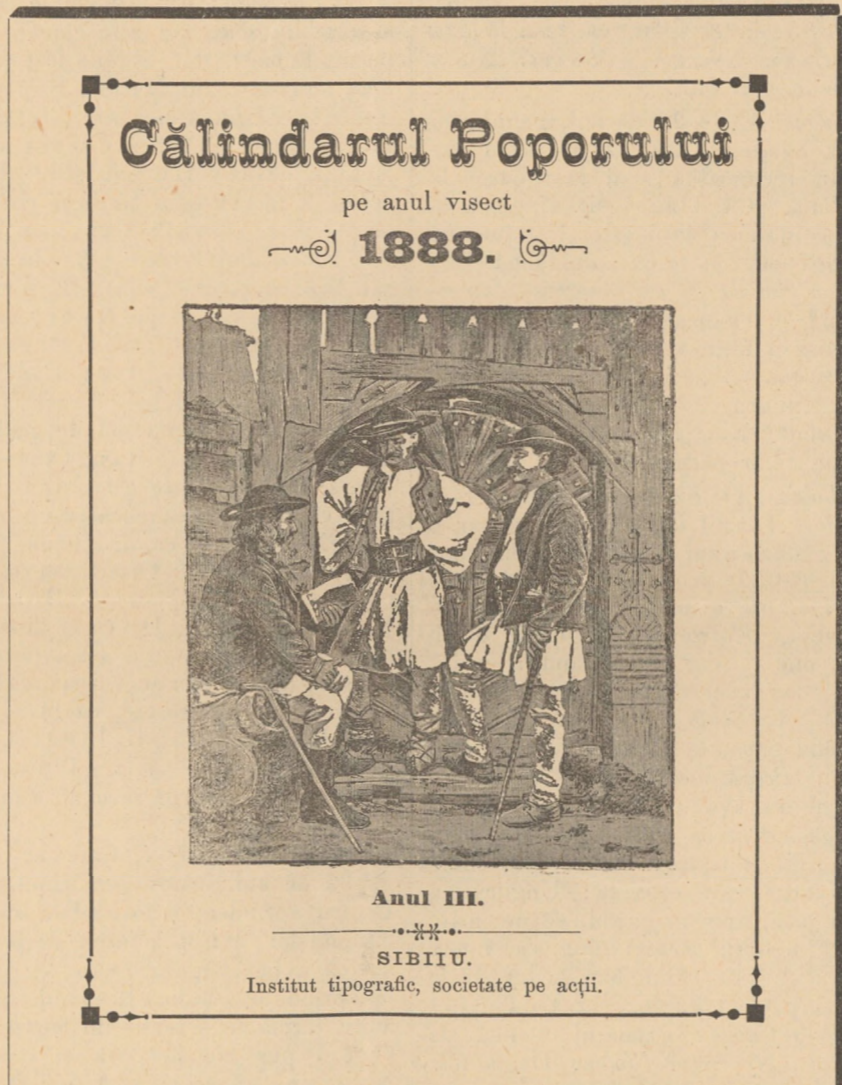
Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- Nr. 1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 4. **Pipereș Petru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 8. **Colăcărutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Nr. 9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 12. **Îndărănicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 13. **Blastem de mamă.** Legendă populară din giurul Născudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar 1 fl. sau 3 lei noi.
- Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 16. **Din bătrani.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

- Nr. 20. **Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 21. **Prietinul meu Vântură-Teară.** Din novellele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 22. **Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

- Nr. 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Nr. 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.

- Nr. 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Nr. 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Nr. 30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 31. **Nuscii-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul.” Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Nr. 32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul.” Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Nr. 33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Nr. 35. **Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Nr. 39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Nr. 41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Nr. 43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Nr. 44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.



Numai 20 cr. exemplarul.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc (cu povești economice pe fiecare lună). — Chronologie pe anul 1888. — Regenții europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scala timbrelor. — Lucrarea pământului. — Bătaia lui Sântu-Petru. — Pădurea miseriei. — Isvor de apă-vie de George Coșbuc. — Poesii („Soarele mire” de S. Bodnărescu; „Pribeagul” de Andreiu Bărseanu; „Kamadeva” de M. Eminescu; Doine populare). — Anecdote populare (Țiganul hopsitar; Țiganul și calul; Țiganul isteț; Țiganul păcălit). — Têrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România.

Vândătorilor se dă un rabat de 20%.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

DICTIONAR

român-germân și germân-român

de Sab. Pop. Barcianu, odin. paroch gr.-or. în Rășinari, asesor consistorial etc. Revidat și complectat de Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână. 704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

NB. Pentru trimiterea prin postă 20 cr. v. a. de exemplar.

Partea II. germână-română, se află sub presă.

Tipărituri:

| | |
|---|--------|
| 1. Certificate pentru pasaporturi 1 conț (à 25 coale) | 40 cr. |
| 2. Inventare 1 conț (à 25 coale) | 40 cr. |
| 3. Obligațiuni (cu scara de timbre pentru intabulări) 1 conț (à 25 coale) | 50 cr. |
| 4. Consemnări sumarice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 coale) | 40 cr. |
| 5. Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 coale) | 50 cr. |
| 6. Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 coale) | 50 cr. |
| 7. Hagyatéki kimutatás 1 conț (à 25 coale) | 60 cr. |
| 8. Filera de inmanuare 1 conț (à 25 coale) | 44 cr. |
| 9. Protocol de pertractare 1 conț (à 25 coale) | 44 cr. |
| 10. Protocol pentru pasapoarte de vite 1 conț (à 25 coale) | 50 cr. |
| 11. Testimoniu pentru scoalele populare una sută | 80 cr. |
| 12. Testimoniile de școală 1 conț (à 25 coale) | 40 cr. |

Antistiile comunale sânt rugate a ne onora cu comande numeroase.

Articolul de lege XXI. din anul 1886.

Despre jurisdicțiuni,

și articolul de lege XXIII. din anul 1886

Despre procedura disciplinară.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 38.506./VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886.) Prețul 12 cr. v. a.

Articolul de lege XXII. din anul 1886:

Despre comune.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Institutul tipografic execută tot felul de lucrări tipografice și în deosebi tipărește cărți de tot felul, anuniuri de căsătorie, anuniuri funebre, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

De asemenea Institutul primese în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sânt: povești, snoave, poesii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în stil popular și alte de asemeni.